

טרם נעשה ההליך המשפטי בפשיטת-רגל זו. זה ייעשה תוך ימים מספר, כאשר תצטרך ממשלת-ישראל לנסח את תשובתה ל"שאלון, שהגיש לה לאחרונה ה"ר גונאר יארינג. בשאלון זה לא תוכל ישראל להתייחס בהצהרה נגיבית, לפיה אין היא מוכנה לחזור לגבולות ה-4 ביוני. היא תצטרך להשיב תשובה פוזיטיבית, אם יש בנכונתה ובדעתה לסגת, תמורת הסכם שלום, עד לגבול המנטוריי?

שתי ברירות יעמדו אז בפני ה"ממשלה:

● להשיב בחיוב לשאלה ולקבל עלידי כך התחייבות לנסיגה, תוך המשך התקווה הישנה, שהתברר תה עך כה, שיהיו אלה הערבים שיוכילו לפיצוץ שיחות יארינג.

● להשיב על השאלה בשלילה, להסתכן על ידי כך באחריות לה"פיצוץ שיחות יארינג, לבידוד הח"לטי בזירה הבינלאומית, ובחידוש המלחמה עם מצריים תוך עימות עם הידידה היחידה שעוד נותרה לישראל — ארצות-הברית.

כך או כך, זוהי פשיטת-רגל. במיקרה ה-

כה אומר סיקו:

בהופיעו בתוכנית "מול פני האומה" של הטלוויזיה האמריקאית, ביום 16.2.71, הבלט עוזר ש"ר החוץ האמריקאי, האחראי לענייני המרחב, את הנקודות הבאות:

● על שליחות יארינג (וטענת ישראל שחג משליחותו):

"אנו סבורים שיש (ליארינג) מנדאט רחב, והוא פועל בדיוק בהתאם למנדאט זה. הוא חופשי לפתח יוזמה מעטה או רבה ככל שירצה."
"כשנתקבלה היוזמה האמריקאית ביוני שעבר (עלידי שני הצדדים), נקבע בפירוש שהשגריר יארינג יחליט בעצמו לפי איזה נוהג לפעול... שני הצדדים מחוייבים להישמע לכל נוהל שהשגריר יארינג מחליט לנהוג על פיו."

● שעת ההכרעה

"השגריר יארינג מגיע עתה לשאלות הגורליות מאוד... השיחות הגיעו לשלב חשוב."
"השיחות מגיעות עתה אל כמה מן השאלות שהן גרעין הסיכסוך."
"הגיעה השעה להחלטה."

● על הבעייה הגלסטית:

"אפילו בקרב תנועת הפידאין עצמה יש כעת סימנים צנועים מאוד לכך... שלפחות כמה פלסטינים חושבים על פתרון מדיני המבוסס על דו-קיום עם ישראל."

● על ערובות המעצמות:

"הסכמנו לפתוח בשיחות מוקדמות על שאלת הערובות המשלימות."
"הערובות אינן יכולות להיות תחליף להסכם-שלום בין הצדדים... המרכיב העיקרי של ביטחון שני הצדדים צריך להיות הסכם-שלום מחייב."
"שאלת הערובות היא רק תוספת (להסכם שלום), והיא יכולה רק להוסיף משהו שולי."

"ערובות ארבע המעצמות אינן יכולות להיות תחליף לכך שהצדדים יסמכו קודם כל על עצמם, אולם אם תושג הבנה בין הארבע על הערובות, זה יוסיף לפחות סעד נפשי ומדיני חשוב להסכם בין הצדדים." (על כך הוסיף אחד המראיינים באופן ציני: "האם לא נכון יותר לדבר על לחץ, במקום, סעד"?)

● התערבות ארבע המעצמות

"לארבע המעצמות הגדולות יש אינטרס ישר בעניין זה."
"אנו סבורים כי המיזרח התיכון הוא, אולי, האזור המסוכן ביותר בעולם" (מבחינת האפשרות של עימות גלובאלי בין המעצמות).
"יש כאן מעורבות סובייטית כבדה."

● האינטרס הסובייטי בשלום:

"אנו סבורים שלנו ולסובייטים יש אינטרס משותף במניעת עימות (בינינו) ב"אזור זה."
"על הסובייטים לשקול את היתרון החד-צדדי, שהם יכולים להפיק מהמשך אי-היציבות (במיזרח התיכון), כנגד הסיכון שמא המצב יישמט מן הידיים. זהו הגורם המכריע."

● הצורך בתחלואות:

"אנו סבורים שהצדדים חייבים לקבל על עצמם סיכונים למען השלום."

לה ממשלת-ישראל לתוך הפת.

תוכנית רוג'רס

בדלת האחורית

רצות-הברית נשארה נאמנה לרושם, שהצליחה ליצור בעזרת תרגיל לים דיפלומטיים אצל ממשלת-ישראל: ש"היא עצמה לא מפעילה לחצים ואינה תורעת מ"ישראל דבר.

אבל מה שלא עשתה ארצות-הברית עשה ה"ר גונאר יארינג, שאימץ את תוכנית רוג'רס כי שאלון ששלח לישראל ולמצריים. היה ברור שידה של ארצות-הברית במכסים שנקט יארינג, ו"היא הציבה את תוכנית רוג'רס בפני ישראל בדלת האחורית. כי אשר תפסו שרי ממשלת-ישראל, כי למעשה היה זה תרגיל הונאה מצד ארצות-הברית, במיסגרת ה"אינטרסים החיוניים שלה להגיע להסדר שלום במזרח-התיכון, היה כבר מאוחר.

היה ברור לממשלה שנסיונה מלפני שבו-

גולדה מייאושת

ראשון תהיה זו התכחשות להחלטה שקיבלה הממשלה רק השבוע, חוליה נוספת ב"שרשרת ההתכחשויות שהפכו את כל ה"החלטות שקיבלה הממשלה עד כה בנושא זה, לפיסות גייר שאינן שוות את הנייר עליו נכתבו. במיקרה השני תהיה פשיטת הרגל נוראה עוד יותר. היא תוביל למל"חמה נוספת ללא תכלית באשמתה הישירה של הממשלה.

תהיה אשר תהיה התשובה: חיובית או שלילית — השבוע פיימה ממשלת ישראל את ניהול העסקים המדיניים שלה. הניהול עובר לידי כונס הנכסים — ארצות-הברית.

בנין הקלפים

המדיני מתמוטט

כונס הנכסים של ממשלת-ישראל אירנו מאפשר לה עוד מרחב תימרון מדיני, כפי שנתן לה עד כה. האפירוריות

הברית, הציגו הערכת-מצב דומה. מאחר שהממשלה היתה משוכנעת כי מצריים ו"מדינות ערב האחרות לא יוכלו לעולם להסייג להסכם שלום שלא על בסיס גבולות ה-4 ביוני, היא ראתה את עצמה מובטחת מפני המשך שיחות יארינג. עניין פיצוץ השיחות בידי הערבים נראה לממשלה רק בעייה של נושא וזמן.

היה איש אחד שהזהיר את מ"י שלת-ישראל מפני אשליה מוכזבת: נתן זן: שגריר ישראל בארצות-הברית יצחק רבין. בדיווחיו למ"י

שהיו לממשלת-ישראל עד לפני זמן קצר לתמרן בעזרת יוזמות מדיניות משלה, נס"תמו כמעט לגמרי.

ההתייעצויות שנערכו בירושלים, מאז נקטה מצריים בצעד המהפכני שהביך את ממשלת-ישראל, נועדו לחפש מוצא מן ה"סכך. אולם תחת זאת הם נסבו בעיקר סביב חיפוש האשמים בהתמוטטות בניין הקלפים המדיני של הממשלה.

האמת היא שכל שרי הממשלה היו אש"מים בכך במידה שווה, כשאת האחריות הגדולה ביותר נושאים על כתפיהם גולדה

תוך ניתוק מוחלט מהמציאות בנתה

הממשלה בניו קלפים על אשליה:

ש"רה"ב נסוגה מתוכנית רוג'רס

שלה ובהערכותיו, עמד רבין על כך שארצות-הברית לא נמוגה מי עולם מתוכנית רוג'רס ומתביעתה שההסדר יושג בדרך של הסכם שלום תמורת נסיגה לגבולות ה-4 ביוני, עם תיקונים קטנים. אבל לשרי הממשלה היה נדמה שהם יודעים ומבינים יותר מוב מרבין.

גם השבוע, כשנקרא יצחק רבין להתייעצויות בארץ, לא יכול היה למסור לממש"ל דבר אחר ממה שמסר לה עד כה: ש"ארצות-הברית סבורה שעל ישראל לסגת לגבולות ה-4 ביוני. גם הפעם, כמו קודם, לא התקבלו הערכות-המצב שלו.

בשל מדיניות בתי-הדין אותה נקטה, נפ-

מאיר, אבא אבן, ישראל גילי ומשה דיין. תוך ניתוק כמעט מוחלט מהמציאות הפו"ליטית, הם התפתו להניח את הכל על קלף אחד, כמו מהמר בבורסה, המתפתה להש"קיע את כספו בסוג אחד של מגיות.

ביטחונה של ממשלת ישראל כי הצלחת כה מהאמונה שארצות-הברית נסוגה מתוכנית רוג'רס, מתוך אמונה שהתוכנית אינה קיימת עוד וכי ארצות-הברית לא תתבע עוד מישראל לחזור לגבולות ה-4 ביוני.

גולדה היתה סבורה שקיבלה על כך הסכמה מפורשת מהנשיא ניקסון. אבא אבן ומשה דיין, שחזרו מבקורים בארצות-

סיקו תקיף

עות מספר להכניס את שיחות יארינג ל"מבוך אינסופי של דיונים סביב "מהות השלום" — נכשל. תחת זאת היא חייבת להתייצב לדיונים, אותם רצתה לדחות למשך בכל מחיר, על שאלת הגבולות.

עוד לפני שלושה שבועות יכול היה שגריר ישראל בא"מ, יוסף תקוע, להעני ולהציע ל"ר יארינג "לקחת בחזרה" את המיסמך שלו, אותו ביקש להעביר למ"י שלת-ישראל, בדבר גבולות השלום כפי ש"הם נראים בעיניו, בטענה שממשלת-ישראל לא תסכים כלל לדון במיסמך כזה. ואילו השבוע נאלצה ממשלת-ישראל בעל כורחה לגלות את קלפיה בעניין הגבולות, להצי"ה"ר קבל העולם כולו כי אינה מוכנה לחזור לגבולות ה-4 ביוני.

הודעה זו של הממשלה, נעשתה לפי עצ"תו של ש"ר הביטחון משה דיין. מאחוריה מסתתרת הכוונה, להציב מייד את המיכשול היחיד שיכולה עוד ישראל להציב כדי למנוע את המשך השיחות, מתוך תקווה שהמצרים הם שיסרכו להמשך בשיחות בתנאי זה.